

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 162. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167181329632/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Strøg uden for Porten*) — det var Vester Port, vi hørte ud af, thi det igjennem gaar Vejen nærmest til Roskilde — mødte vi en ufigelig Hoben Bøndervogne, alle vel bevaffnet med alle Slags Proviant, hvormed de skulde ind til Torvet**). Naar man med et filosofisk Øie betragter den utrolige Mængde Jøbedvare, som bringes daglig til Kjøbenhavn, saa vil man finde, at det er en usædvanlig Sandhed, at — — — det fortæres meget i Hovedstaden.

Det første mærkværdige Sted, som jeg vaskerede forbi, var Skydebauen, et Sted, hvor en Kapaler overmaade behageligen kunde fortære sine Penge, saafremt det ikke var alt for meget frekventeret af Borgere og gemeue Folk. Flere Anmærkninger over dette Sted gjenuner jeg til det første Bilag til denne min Rejsebeskrivelse, som indeholder en Afhandling om Fuglestyningens Alder og Størrelse, saa vel som efter Synsløber.

Frederiksberg ligger en halv Mil, knap Raal, fra Staden, og er et vel bekendt kongeligt Vihjæl. Critici ville, at Stedet skulde hedde Frederiksbjerg, fordi det er bygget paa et Bjerg eller en Bakke, og de færre Critici have heller ikke saa meget Uret. Ved Støttet er en stor Have, og et herligt nyt Anlæg i Søndermarken, hvilket sidste Sted haver denne Færlighed frem for ethvert andet Sted, at det er bleven tilløkket for Pabesen, og Afgang ikke tilladt andre end Adelen. Marsagen hertil skal være, at der er flet Stade paa Blomster og andet. Vel maalede man en Tid om, at en fornemme Mand skulde

*) Jeg vil ikke opbolde mig med at beskrive Bøen videre, thi da en stor Del af mine Lesere kender Kjøbenhavn, saa er det overflødig.

***) Enen (over Junker Laps her, eller og har han sovet, thi den 1ste Juni 1788 leibte ind paa en Søndag, da det kun er søndelig Torvedag. Mange ville vel tro, at han her har sovet, paa Grund af, at han er en Koelmand; men da der intet Veste ligger i hans Led, saa hør man ikke bestilte ham for Usandhed. Her da her er Værlighed til en mildere Forklaring. Jeg tror altsaa, at han har sovet, og det følgende vil bestykte Rimeligheden af min Mening. En tredje Usandskhed kunde dog endnu her finde Sted, nemlig at Lotum var usigtig. Bogte Kam

have der gjort sine botaniske og mineralogiske Exkursioner, og at den samme Haand skal her have fundet Konkylier, der bedre passede i hans Samling end i Grotten og det treflste Lyfthus; men det blev ved en uomsødelig Syllagismus beviist, at det var en dobbelt yobetagtig Strøg at røbe Adelsmænds yobetagtige Handlinger, og derfor blev Indgangen jværrer for enhver, som ikke hører til de ni Klasser.

Et lidet Stykke fra Frederiksberg staar en Milepæl, der med meget stor Rimelighed kunde jites med en Haand, end den Milepæl, der findes opbildet ved det niende Kapitel i den nye Udgave af Niels Klim; thi i Donnemark er det dog endnu Møden at bruge Hænder, men man har ingen paalidelige Efterretninger om, at de nu om Stunder er i Brug i Planeten Nazar, hvor Indbyggerne i gamle Dage vare Træer og maatte benytte sig af Ørene i Steden for Hænder*). Ved at se en Milepæl kan jeg dog ikke andet end tænke paa en Lighed, som jeg finder imellem den og de stoffels Huldmægtiger og Kopyler i de kongelige Kollegier. Saa vel disse som Milepælene ere satte paa deres Sted for at vise Folk Vejen, men selv maa de til evig Tid blive staaende.

En halv Mil derfra kommer man til Damsuset, hvor jeg maatte betale Bompeng. Jeg vægede mig derved, sigende,

*) Denne er Junker Laps egen Anmærkning, men om den skal være en Finte til Holberg selv eller til nogen anden, det véd jeg ikke til vte. Jeg har vel hørt Junker Laps sige, at han troede, at Holberg ved det Ord: manus porrectas skulde have forstaaet siige Hænder, som man véd, at Indbyggerne paa Planeten Nazar brugte, og ikke saadanne, som ere i Brug her paa vores Jord, hvorom de potuente Stenbygger, der havde gjort Milepælene, næppe kunde have nogen Kundskab. Ligeledes tror han, at Professorerne ved Akademierne i Paris ikke brugte Børnkter, naget de ere færdiggjorte paa den ottende Kobberstade med disse Hænder. Korrekt Kam

manus porrectas, oprakte Hænder.